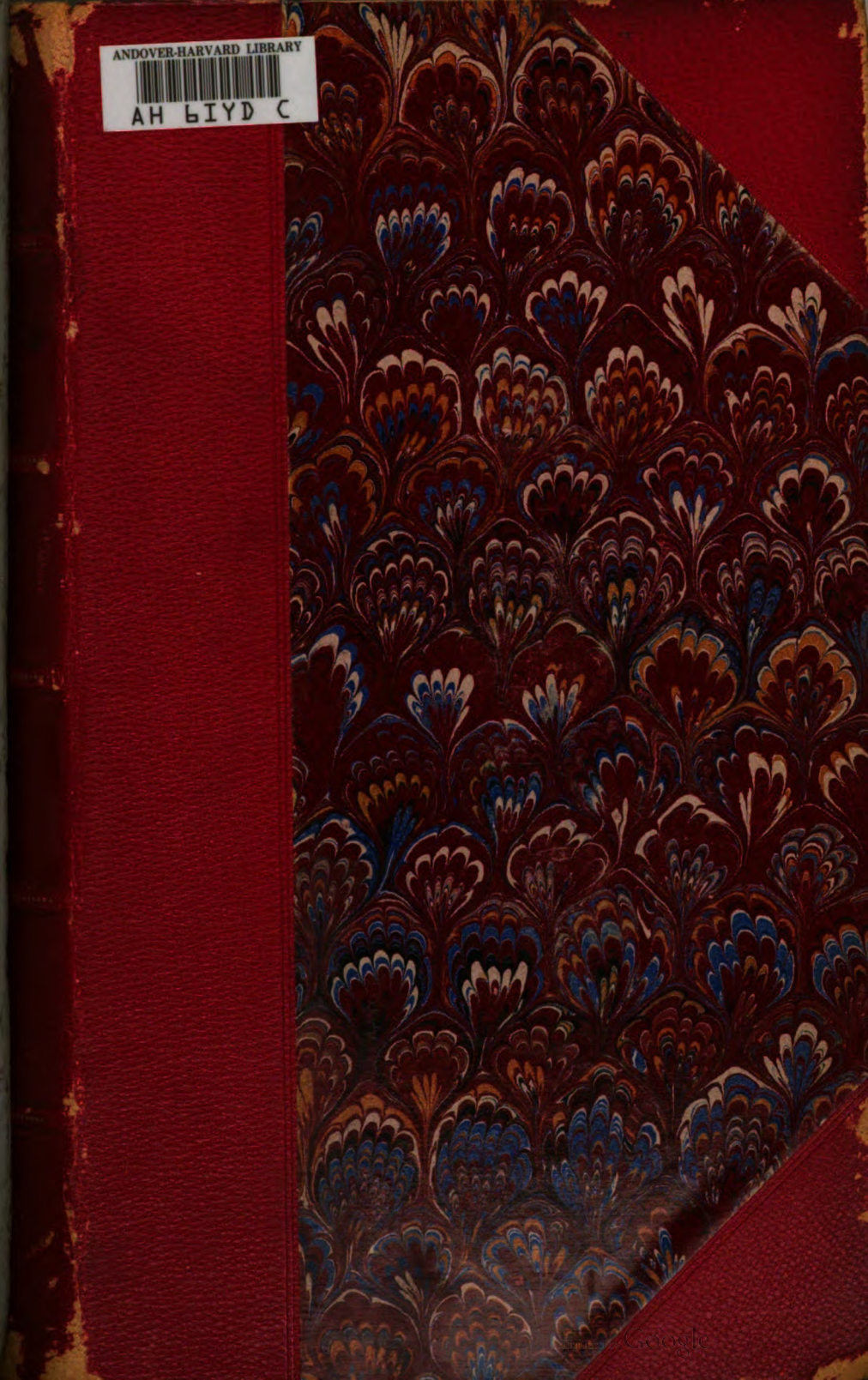

ANDOVER-HARVARD LIBRARY

AH 619D C

Period 1970.2

v 29, 30

1885-1886

MEDEDEELINGEN

VAN WEGE HET

NEDERLANDSCHE ZENDELINGGENOOTSCHAP;

bijdragen tot de kennis der zending en der
taal-, land- en volkenkunde van
Nederlandsch Indië.

UITGEGEVEN DOOR

BESTUURDERS VAN VOORNOEMD GENOOTSCHAP.

NEGEN EN TWINTIGSTE JAARGANG.

TE ROTTERDAM, BIJ

M. WYT & ZONEN.

Drukkers van het Nederlandsche Zendinggenootschap

1885.

~~Neth 9095.5~~

Minot hund

I N H O U D.

Land- en volkenkunde van Nederlandsch-indië.

	Bladz.
Iets over de Chineezzen in Nederlandsch-Indië, door Dr. J. A. BEIJERMAN	1.
Iets over den Javaan als mensch, door C. POENSEN	26.
Idem (Vervolg en slot).	113.
Uit de Minahassa, door Ph. WIELANDT.	152.
Uit het Koloniaal verslag van 1884. (§ 2 Moham- medaansche godsdienst).	164.
Veertien dagen te Pasoeroeansch Tënggër, door J. KREEMER.	337.
Een bezoek aan eenige Inlandsche christengemeenten in Oost-Java, door Mr. O. J. H. GRAAF VAN LIMBURG STIRUM.	385.
Uit het Koloniaal verslag van 1884. (Christelijke godsdienst)	405.

Dagboeken, Verslagen en brieven uit de Zending.

Uit een' brief van J. KREEMER	75.
Bericht nopens den voortgang der Evangelisatie in de Minahassa, over 1884, door H. ROOKER	225.
Uit het Jaarverslag van Samarang, door W. HOEZOO	272.
Verslag aangaande den werkkring van Mòdjô-warnò over het jaar 1884, door J. KRUIJT	283.
Jaarverslag Kediri-Madioen, 1884, door C. POENSEN.	308.
Verslag van de Malangsche gemeenten over 1884, door J. KREEMER	317.

	Bladz.
De gemeenten op Soemba, door J. F. NIKS	333.
De heropening van de Genootschaps-kweekschool, te Tanawangko, door J. LOUWERIER	416.

De Zendingwetenschap.

De wijze van werken op Java, door J. C. NEURDENBURG.	93.
Vervolg	208.
Vervolg en slot	426.
De zending besproken in het Indisch Genootschap, door denzelfden	181.
Waarom zendelinggenootschap en niet zendinggenootschap, door denzelfden	223.

De gemeenten op Soemba, in 1884.

Van den Heer J. F. NIKS, Hulpprediker te Koepang, die welwillend op zich nam, zooveel mogelijk de gemeenten op Savoe en Soemba te bezoeken, nu Br. TEFFER zulks niet meer kan, ontvingen wij het hier onder volgende bericht.

Daaruit blijkt, dat de toestanden veel te wenschen overlaten, waarbij echter niet te vergeten is, dat Br. TEFFER slechts tweemaal in de gelegenheid was die gemeenten te bezoeken, dat zij dus geheel aan de zorg van Ambonsche voorgangers waren overgelaten, terwijl de bevolking van dit eiland steeds in hooge mate onrustig was. De Heer NIKS dan schreef ons, i. d. 31 Maart j.l.

„Den 2^{den} Februari j.l. begaf ik mij met de maandelijksche mailboot, weder in het gevolg van den Resident, naar het eiland Soemba, na slechts ter loops, de daar tusschenliggende eilanden Rotti en Savoe te hebben aangedaan. Reeds in het afgelopen jaar was ik gezind deze reis te ondernemen; doch de belangen der gemeenten op Rotti eischten dringend mijne tegenwoordigheid en daaraan wijdde ik veertig dagen, weshalve er van dat bezoek niets was gekomen.

„Doch, zoo als u uit het volgende zal blijken, was mij ook ditmaal eene teleurstelling beschoren.

„Onder de ongunstigste weêrsgesteldheid kwamen wij den 5^{den} Februari te Waingapoe aan. Hooge waterstand, ten gevolge van de veelvuldige regens, maakte de rivieren onbevaarbaar; terwijl het mij, wegens onze tegenwoordige

politieke verhouding tot den beruchten radja van Lewa, ongeraden voorkwam, de gemeente te Melolo, die 60 palen van Kabeneroe ligt, een bezoek te brengen; zoodat ik, mijns ondanks, de 23 dagen van mijn verplicht verblijf op Soemba alleen heb moeten besteden voor de kleine gemeente van 103 zielen te Kabeneroe.

„Reeds de eerste kennismaking met deze, geheel uit Savoenesche christenen bestaande gemeente, maakte op mij een' pijnlijken indruk; want niet alleen wordt hier weinig belangstelling en welwillendheid aangetroffen, maar lichtzinnigheid en ongodsdienstigheid vergezellen den wellust en banen dezen den weg, zoodat zedeloosheid, echtbreuk en moedwillige verlating de hoofdzonden zijn. Mijn bezoek aan deze gemeente, den 7^{den} Februari gebracht, en een nauwkeurig onderzoek, tengevolge van de door den onderwijzer ingebrachte bezwaren, leggen mij de treurige verplichting op, zulk eene getuigenis af te leggen. Gedurende mijn verblijf te Kabeneroe verzochten vier heidenen, die nog geen onderwijs hadden genoten, om gedoopt te worden: de een wilde zijn' meester daarin volgen en de andere wenschte tot het Christendom over te gaan, want: van alle spijzen moet men proeven, om eene keus te kunnen doen. Doch ik had geene vrijmoedigheid, terstond aan hun verzoek te voldoen, en stelde hun derhalve den eisch, eerst 14 dagen geregeld onderricht bij den onderwijzer te ontvangen, alvorens een besluit te nemen.

„Gelijk ik hier boven mededeelde, beklaagde de onderwijzer zich zeer over het gedrag der christenen. In 1884 kon hij slechts 180 dagen schoolhouden met 8 kinderen; terwijl de school dit jaar eerst met 1° Februari kon worden aangevangen met 12 leerlingen.

„De collectegelden werden in vroegere jaren naar Savoe gezonden; maar de in 1884 ontvangen som van f 56,63½

bestemde ik gedeeltelijk voor den aanmaak van 4 banken, 2 tafels en 2 leerborden ten behoeve der scholen te Waingapoe en Melolo.

„Bij de godsdienstoefening had ik 59 toehoorders, en bij die gelegenheid werden door mij 10 kinderen gedoopt. Het kerkgebouw is verleden jaar op last van Elias Radja verplaatst, en ziet er vrij goed uit. Ook catechisatie en bijbellezing werden door mij te Kabeneroe gehouden. De onderwijzer is een geschikt en kalm man; doch het is zeer te bejammeren, dat hij de zeven jaren, die hij hier werkzaam is, niet heeft besteed tot het aanleeren der Savoeneesche en Soembasche talen, waartoe hij, wegens zijn' kleinen werkkring, ruimschoots den tijd had.

„Met de mailboot, die den 27sten Februari te Waingapoe aankwam, werd de terugreis naar Koepang aangenomen, doch door het ruwe weder werd ik verhinderd te Savoe en Rotti aan wal te gaan. Naar alle waarschijnlijkheid zal mijne tegenwoordigheid in de andere deelen der residentie mij niet meer veroorlooven, in den loop van dit jaar, weder naar Soemba te gaan, tenzij ik die reis in de westmoesson onderneme.

„Van Br. **TEFFER** vernam ik in den laatsten tijd niets meer. Mijne brieven bleven onbeantwoord. Op zijne reis herwaarts, in Januari j.l. bezocht Br. **PENNINGS** van Haroekoe (Amboina), die naar Rotti is overgeplaatst, hem te Dilli. Volgens dezen Broeder, moest zijn toestand zeer treurig zijn, zoodat het ergste te voorzien is; van daar waarschijnlijk zijn stilzwijgen.

„Bij het aandoen van Timoe (Savoe), op onze reis naar Soemba, kwam de radja van Timoe aan boord der mailboot, van wien ik vernam, dat al de kerken op Savoe hersteld zijn, tot op de planken omwanding na van die te Liaë en Timoe.”

J. F. NIKS.

STAAT der GEMEENTEN op SOEMBA.

Namen der Gemeenten.	Getal christenen.	Getal schoolkinderen.	Getal schooldagen in het jaar.	Huwelijken	GEDOOPTEN.		Namen der voorgangers.	Getal hunner dienstjaren.
					Kinderen.	Volwass.		
Melolo	259 (1)	27	115	12	94	165	D. Hutuely.	7 $\frac{1}{2}$
Kabaneroe . .	103 (2)	14	224	7	11	92	E. Thenu..	6 $\frac{1}{2}$

(1) Van welke drie lidmaten.

(2) Van welke vijf lidmaten.

